

بسمه تعالی

آیین نامه اعطای جایزه مریم میرزاخانی

مقدمه

پروفسور مریم میرزاخانی، نابغه ریاضی جهان ۲۲ اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۶ در تهران دیده به جهان گشود. وی در سال ۱۳۷۳ هنگامی که دانش آموز سال دوم دبیرستان فرزنانگان تهران بود، موفق به اخذ مدال طلای المپیاد ریاضی کشور و راهیابی به المپیاد جهانی ریاضی شد. او که به عنوان نخستین دانش آموز دختر در تمامی ادوار، در تیم اعزامی ایران قرار گرفته بود در المپیاد جهانی ریاضی سال ۱۹۹۴ میلادی در هنگ کنگ با کسب امتیاز ۴۱ از ۴۲ مدال طلا را بر گردن آویخت. مریم سال بعد نیز در المپیاد ریاضی کشور برنده مدال طلا و راهی المپیاد جهانی ریاضی شد. این بار در المپیاد جهانی ریاضی سال ۱۹۹۵ میلادی در کانادا، او نخستین ایرانی بود که توانست از تمامی سوالات نمره کامل کسب کند و موفق به اخذ مدال طلای جهانی شود. وی نخستین دانش آموز ایرانی بود که دو سال مدال طلا گرفت. زنده یاد مریم میرزاخانی در سال ۱۳۷۴ وارد دانشگاه صنعتی شریف شد و در سال ۱۳۷۸ دوره کارشناسی ریاضی را در آن دانشگاه به اتمام رساند. او در سال ۱۳۷۵ به عنوان عضو تیم دانشگاه صنعتی شریف در ۲۱-امین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور در دانشگاه تهران به رتبه دوم و مدال طلا دست یافت. سال بعد نیز در ۲۲-امین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور در دانشگاه شهید چمران اهواز حائز رتبه اول شده و مدال طلا دریافت کرد. مریم میرزاخانی با همکاری رؤیا بهشتی کتابی تحت عنوان نظریه اعداد به فارسی تألیف نمود که تاکنون چندین بار توسط انتشارات فاطمی تجدید چاپ شده است.

مریم میرزاخانی، ملکه دنیای ریاضیات، تحصیلات تکمیلی خود را در سال ۱۳۷۸ (۱۹۹۹ میلادی) در دانشگاه هاروارد آمریکا آغاز کرد. در این دوره به پژوهش‌های عمیقی در زمینه نظریهٔ تاشمولر، هندسه هذلولوی، نظریه ارگودیک و هندسه هم‌تافته پرداخت و مدرک دکتری را در سال ۱۳۸۳ (۲۰۰۴ میلادی) به سرپرستی کورتیس مک‌مولن، از برندگان مدال فیلدز، از دانشگاه هاروارد دریافت کرد.

مریم میرزاخانی در سال ۱۳۸۴ با یان واندراک ازدواج کرد که او نیز دانشیار ریاضی دانشگاه استنفورد، و پژوهشگر سابق علوم رایانه نظری مرکز تحقیقات آی بی ام است. ثمره ازدواج این زوج دانشمند یک فرزند دختر به نام آناهیتا است.

بعد از اخذ مدرک دکتری، میرزاخانی با عنوان استادیار در دانشگاه پرینستون به تدریس و پژوهش مشغول شد. یک سال بعد در سال ۲۰۰۵ میلادی نشریه پاپولار ساینس آمریکا او را به عنوان یکی از ده ذهن برتر جوان جهان برگزید. با توجه به پژوهش‌های بسیار ارزشمند، پس از مدت کوتاهی در سن ۳۱ سالگی به مرتبه استادی دانشگاه پرینستون ارتقاء یافت. او تا سال ۲۰۰۸ در دانشگاه پرینستون به تدریس و تحقیق پرداخت و سپس به دانشگاه استنفورد رفت، و از اول سپتامبر ۲۰۰۸ به عنوان استاد تمام در این دانشگاه به کار مشغول شد. پروفسور مریم میرزاخانی در سال ۲۰۰۹ به خاطر خلاقیت استثنایی و محتوای مبتکرانهٔ رسالهٔ دکتری خود برندهٔ جایزهٔ بلومنتال شد. همچنین وی برنده جوایزی چون جایزه ستر از انجمن ریاضی آمریکا در سال ۲۰۱۳ و جایزه کلی بود. توانایی علمی او به حدی بالا بود که در کنگرهٔ بین‌المللی ریاضیدان‌های جهان در سال ۱۳۸۹ (۲۰۱۰ میلادی) در هندوستان به عنوان سخنران مدعو، سخنرانی بسیار جذابی ارائه نمود. او در سال ۲۰۱۴ برندهٔ مدال فیلدز شد که بالاترین نشان علمی رشتهٔ ریاضی در سطح جهانی است و هر چهار سال یکبار به دانشمندان برگزیدهٔ زیر ۴۰ سال اهدا می‌شود و به عنوان

جایزه نوبل ریاضیات نیز تعبیر می‌شود. این جایزه در کنگره بین‌المللی ریاضیدان‌های جهان در سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴ میلادی) در کره جنوبی به وی اهدا شد. میرزاخانی نخستین زن جهان و نخستین ریاضیدان ایرانی است که موفق به دریافت این جایزه شده است. با کمال تأسف، سرانجام این نابغه ریاضی و الگویی بی نظیر در علم در ۲۴ تیرماه ۱۳۹۶ در ۴۰ سالگی چشم از جهان فرو بست. روحش شاد و راه و منش بی‌پیرایه او مستدام باد. بنا به پیشنهاد کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران به منظور تجلیل از مقام برجسته علمی زنده‌یاد پروفسور مریم میرزاخانی و تشویق بانوان ریاضیدان، شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران در جلسه مورخ ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ ایجاد جایزه‌ای با عنوان «جایزه مریم میرزاخانی» را تصویب کرد.

ماده ۱. هدف

به منظور تشویق و ایجاد علاقه و انگیزه در بانوان ریاضیدان کشور، و به افتخار و به یاد زندگی و کارهای پژوهشی زنده‌یاد پروفسور مریم میرزاخانی اولین بانوی برنده مدال فیلدز در جهان، شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران به پیشنهاد کمیته بانوان انجمن، جایزه‌ای با عنوان **جایزه مریم میرزاخانی** را به بانوان ریاضیدان کشور که کارهای پژوهشی ارزنده‌ای داشته باشند، اختصاص داده است.

ماده ۲. شرایط لازم نامزدهای جایزه

۱-۲ دارا بودن مدرک دکتری در علوم ریاضی، ملیت ایرانی، ساکن ایران، و حداکثر ۴۵ سال سن.

تبصره: لزومی ندارد متقاضی عضو هیأت علمی باشد.

۲-۲ دارا بودن حداقل دو مقاله کیفی و شاخص در ۵ سال منتهی به اعلام نامزدی جایزه.

۳-۲ دارا بودن دستاوردها و افتخارات علمی - خدماتی ارزنده شامل یک یا چند مورد از موارد زیر:

الف) رساله دکتری شاخص.

ب) تالیف کتاب ارزنده به گونه‌ای که اثری ارزشمند و شایسته تقدیر در راستای اعتلای ریاضیات کشور باشد و به عنوان

یکی از آثار فاخر و ماندگار ریاضی در سطح ملی و یا بین‌المللی شناخته شود.

پ) نظریه پردازی در قالب تألیف مقالات علمی چاپ شده که به آن ارجاعات قابل توجهی شده باشد.

ت) افتخارات علمی نظیر کسب نشان‌ها و جوایز.

ث) کسب اعتبار ویژه پژوهشی (گرنٹ) از دانشگاه‌ها و یا موسسات آموزشی-پژوهشی معتبر بین‌المللی.

ج) سخنرانی به عنوان سخنران مدعو در همایش‌ها، کنفرانس‌ها و یا سمینارهای علمی معتبر بین‌المللی یا داخلی.

چ) دبیر کمیته علمی همایش‌ها، کنفرانس‌ها و یا سمینارهای معتبر بین‌المللی یا داخلی مورد تایید انجمن ریاضی ایران.

ح) خدمات علمی نظیر مشارکت در راه اندازی مراکز و مؤسسات علمی - پژوهشی.

ماده ۳. روش انتخاب برنده جایزه

۳-۱ شیوه دریافت اسامی نامزدها

همه ساله در زمستان، فراخوان جایزه مریم میرزاخانی اعلام خواهد شد و در آن از بانوان واجد شرایط، دعوت می‌شود که مدارک خود را برای اعلام نامزدی جایزه به انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند. همچنین از استادان با سابقه کشور دعوت می‌شود بانوان واجد شرایطی را که می‌شناسند، به دفتر انجمن ریاضی ایران معرفی نمایند.

نامزدها تا پایان اسفند ماه فرصت خواهند داشت که ضمن تکمیل فرم مشخصات ویژه این جایزه، شرح حال علمی (CV) و مدارک لازم را از طریق پست و یا پست الکترونیک به دفتر انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند.

۳-۲ شیوه بررسی پرونده نامزدها

هیأت امناء پس از انجام بررسی‌های مقدماتی پرونده‌های نامزدها، افراد واجد شرایط اولیه (مذکور در ماده ۲) را انتخاب می‌نماید. سپس حداکثر پنج مقاله شاخص ایشان را (از میان مقاله‌های پیشنهادی خودشان) که در ۵ سال منتهی به اعلام نامزدی جایزه به چاپ رسیده یا برای چاپ پذیرفته شده باشد را، به همراه رساله شاخص و کتاب‌های تالیفی ارزنده (در صورت ارائه) برای ارزیابی به حداقل سه داور صاحب‌نظر ارسال می‌نماید. پس از دریافت نظر داوران، هیأت امناء امتیازهای همه موارد مربوط به بندهای ۲-۲ و ۳-۲ را تعیین خواهد کرد. در نهایت فردی برای دریافت جایزه انتخاب می‌شود که رأی مثبت دست کم پنج عضو از هفت عضو هیأت امناء را به دست آورده باشد.

تبصره ۱. این جایزه به هر فرد حداکثر یکبار اعطا خواهد شد.

تبصره ۲. در هر سال از میان نامزدهای دریافت جایزه مریم میرزاخانی یک نفر شایسته دریافت این جایزه تشخیص داده خواهد شد، و یا اعلام می‌شود که هیچ یک از نامزدها درخور دریافت این جایزه تشخیص داده نشدند.

تبصره ۳. در حالت استثنایی که دو نفر امتیازهای یکسان کسب نمایند، جایزه به طور مشترک به آن دو اعطا خواهد شد.

ماده ۴. زمان اهدای جایزه و میزان آن

۴-۱ این جایزه هر سال در روز تولد زنده‌یاد پروفسور مریم میرزاخانی (۲۲ اردیبهشت ماه) که به پیشنهاد کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران در جهان با نام «روز زنان در ریاضیات» شناخته می‌شود، به برنده جایزه اهدا خواهد شد.

۴-۲ هیأت امناء تلاش خواهد نمود با جذب حمایت‌های مالی جایزه‌ای فاخر اهدا نماید. هزینه جایزه از سود سرمایه اصلی این جایزه تأمین می‌شود که موجودی فعلی آن مبلغ ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است که توسط کمیته بانوان انجمن جذب شده و در حساب صندوق سرمایه‌گذاری لوتوس پارسیان شماره ۸۱۰۰۰۰۰۹۴۵۷۰۰۳ نگهداری می‌شود و سودهای آن در حساب کوتاه مدت

شماره ۴۷۰۰۱۰۳۰۱۰۶۶۰۴ بانک پارسیان شعبه سپهبد قمری به نام انجمن ریاضی ایران ذخیره می شود. برداشت از این دو حساب تنها با اجازه هیأت امناء و برای اهدای جایزه خواهد بود که میزان آن را همه ساله هیأت امناء طبق اساسنامه انجمن تعیین خواهد نمود. همچنین، در ترازنامه مالی سالیانه انجمن گردش این دو حساب با نام جایزه مریم میرزاخانی ذکر خواهد شد.

ماده ۵. تغییر آیین نامه

هر گونه تغییر در مفاد این آیین نامه با پیشنهاد هیأت امناء جایزه مریم میرزاخانی و تصویب شورای اجرایی انجمن ریاضی قابل انجام خواهد بود.

این آیین نامه در ماده ۴ و تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۴ شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران به تصویب رسید.